แบบฟอร์มการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน การพยาบาลพิเศษ 9/1

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง เพิ่มประสิทธิภาพ การดูแลเด็กเพื่อป้องกันภาวะชักจากไข้สูง

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 1 มีนาคม 2567

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.	นางสุธาทิพย์ สิทธิสัจจธรรม	ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2.	น.ส.สุกัญญา ยาวิลาศ	คุณอำนวย (Facilitator)
3.	น.ส.อังคณา ถาวรเลิศรัตน์	คุณลิขิต (Note Taker)
4.	น.ส.รำพรรณ อ้วนสูงยาง	คุณกิจ
5.	น.ส.รสรินทร์ กองบุตร	คุณกิจ
6.	น.ส.มณีกาญน์ รินทอง	คุณกิจ
7.	น.ส.อารียา พาหาสิงห์	คุณกิจ
8.	นางอิสรีย์ สงวนบุญเลี้ยง	คุณกิจ
9.	น.ส.มนัสนันต์ ลิ้มหลาย	คุณกิจ
10.	น.ส.สโรชา ภักดี	คุณกิจ
11.	น.ส.มนพัทธ์ ปานเจริญ	คุณกิจ
12.	นางรัชนี มานมาน	คุณกิจ
13.	น.ส.รัตนาภรณ์ เอี่ยมสอาด	คุณกิจ
14.	น.ส.วรรณี ราษี	คุณกิจ
15.	น.ส.สุดารัตน์ โหงอร่าม	คุณกิจ
16.	น.ส.เปมิกา พันนาสี	คุณกิจ
17.	น.ส.กฤติยาภรณ์ ราชวังเมือง	คุณกิจ
18.	น.ส.ทองดี ระวิยะพานิชย์	คุณกิจ
19.	น.ส.สุภาพร กลิ่นหอม	คุณกิจ
20.	น.ส.เอื้องฟ้า รุ่งสว่าง	คุณกิจ

หลักการและเหตุผล

ภาวะชักจากไข้เป็นภาวะที่พบบ่อยในเด็ก Febrile seizure มักเกิดในเด็กที่มีอายุ 3เดือนถึง 6ปี พบในเด็กชายมากกว่าเด็กหญิงเล็กน้อย โดยมีอาการไข้ร่วมด้วย ลักษณะของการชักเป็นแบบชักเกร็งหรือชักกระตุกและตามด้วยอาการชักเกร็งทั้งตัวเป็นระยะเวลาสั้นๆ ภายหลังจากการชักจะเป็นปกติเหมือนก่อนเกิดอาการ แต่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อในสมองหรือสาเหตุที่ระบุชัดเจน (อัจฉราพร,2557) อาการชักมักเกิดขึ้นภายใน 24 ชั่วโมงแรกของไข้ ยังไม่ทราบกลไกการเกิดภาวะแน่ชัด ภาวะชักจากไข้จำเป็นต้อง มีการรักษา ได้แก่ การดูแลอาการชักเบื้องต้น การลดไข้ การตรวจหาสาเหตุและรักษาสาเหตุของไข้ ซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกายเมื่อได้รับเชื้อโรค เช่น เชื้อไวรัส เชื้อบัคเตรี เชื้อโปรโตซัว เป็นต้น อาการไข้บางครั้งก็ไม่ได้เกิดจากเชื้อโรคเสมอไป เช่น คนที่แพ้ภูมิตัวเองก็มักมีไข้ต่ำๆ โดยอาการชักจากไข้สูง(ปิติกานต์, 2554)

เมื่อเด็กมีไข้ จะมีการดูแลรักษาโดยทั่วไปคือการให้เด็กรับประทานยาลดไข้ หรือการเช็ดตัวลดไข้ สำหรับเด็กที่ไข้สูงนั้นการให้ยาลดไข้ทานอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะลดไข้ได้เร็ว เนื่องจากยาที่ทานจะต้องใช้เวลาราว 30 นาทีกว่าที่จะดูดซึมและออกฤทธิ์ ทำให้ไข้ลดลง ซึ่งในระหว่างที่รอให้ยาออกฤทธิ์นั้นเด็กบางคนอาจจะเกิดอาการชักจากไข้สูงได้ จึงควรทำการเช็ดตัวเด็กด้วย(ปิติกานต์,2554) ดังนั้นการเช็ดตัวลดไข้นับว่าเป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญในการลดภาวะชักจากไข้สูงในเด็ก

งานการพยาบาลพิเศษ 9/1 ให้การดูแลเด็กทารกแรกเกิด จนถึงอายุ 15 ปี ทุกอนุสาขา รวมทั้งเด็กที่มีปัญหาทางด้านศัลยกรรม ซึ่งเด็กกลุ่มดังกล่าว มักจะมาด้วยปัญหาที่เกี่ยวกับอาการมีไข้ ที่มีความเสี่ยงไข้ชักสูงในช่วงอายุ 1-5 ปี เช่น กลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวทางเดินหายใจ (ปอดอักเสบ ทอนซิลอักเสบ ไข้หวัดใหญ่ Covid-19) กลุ่มที่มีปัญหาติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ และทางเดินอาหาร (ท้องเสียเฉียบพลัน) ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มดังกล่าว มักพบว่ามีไข้สูง มากกว่า 80% ของผู้ป่วยเด็กทั้งหมด จึงความจำเป็นที่ต้องได้รับการดูแลเกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ในผู้ดูแล เพื่อเป็นความรู้ป้องกันการชักจากไข้สูง รวมทั้งในบุคลากร เพื่อทบทวนให้มีความรู้ ความสามารถ และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดการความรู้เรื่องดังกล่าว จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในทุกระดับที่ดูแลผู้ป่วย และนำองค์ความรู้ที่ได้มาแลผู้ป่วย ส่งผลให้ผู้ป่วยปลอดภัยสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. พัฒนาแนวทางการดูแลเด็กที่มีไข้เพื่อป้องกันภาวะชักจากไข้สูง ทั้งผู้ดูแลและบุคลากร
2. มีความตระหนัก สามารถนำลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม มีทิศทางเดียวกัน
3. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคนิค การดูแลผู้ป่วยเด็กเด็กที่มีไข้ การเช็ดตัวลดไข้ ทีมีประสิทธิภาพ

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

1. อัตราการเกิดภาวะชักจากไข้สูง 0 %
2. ระดับความรู้ของบุคลากร ในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะชักจากไข้สูง > 80 %
3. ความพึงพอใจ ของผู้ดูแล หลังได้รับความรู้ > 80 %

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *(กรุณาระบุ)***

☐ Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.1 Success Story Telling (SST)

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	เหตุการณ์ (Context)	เทคนิค/วิธีการ (Action)	ผลลัพธ์ที่ได้รับ (Result)
		Man	
พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล	1.ขาดแนวทางทำให้บุคลากรปฏิบัติไม่เป็นทิศทางเดียวกันในการดูแลเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง	จัดทำมาตรฐาน/คู่มือการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง **ประกอบไปด้วย** - แนวทางการเช็ดตัวลดไข้ ในบุคลากร เพื่อให้ปฏิบัติ ไปในทิศทางเดียวกัน -ความรู้การดูแลเด็กที่มีภาวะไข้สูง ในผู้ดูแล - แบบประเมินความรู้สมรรถนะ ในบุคลากร - แบบประเมินความพึงพอใจผู้ดูแล	-มีมาตรฐานการ การจัดการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลและปฏิบัติ ไปในทิศทางเดียวกัน -ผู้ดูแลมีความรู้ ในการดูแลเด็กการดูแลเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง - ผู้ดูแลมีความพึงพอใจ หลังได้รับการสอน
	2.ความรู้ในการในการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง	2.ทบทวนความรู้ความรู้ในการในการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง	-บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการ การดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง
		Method	
	3.ขาดการนิเทศติดตามที่ต่อเนื่องและไม่ได้กำหนดเป็นสมรรถนะหลัก ในหน่วยงาน	-ติดตามนิเทศ พร้อมทั้งนำผลการนิเทศมาทบทวนพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ -กำหนดให้เป็นสมรรถนะหลักในหน่วยงาน	มีการติดตามอย่างต่อเนื่องถึงประสิทธิภาพในการนำมาสู่การปฏิบัติบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	เหตุการณ์ (Context)	เทคนิค/วิธีการ (Action)	ผลลัพธ์ที่ได้รับ (Result)
Material			
พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล	-เอกสารที่ใช้ในการสื่อสาร สื่อการสอนไม่ชัดเจน ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	-จัดทำสื่อการสอนที่ชัดเจน ทันสมัยสีสันสวยงาม ใช้ในการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน	- มีสื่อการสอนที่ทันสมัย ในรูปแบบเดียวกัน ง่ายต่อการสื่อสาร
Machine			
พยาบาล/ผู้ช่วยพยาบาล	อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเด็ก เช่น กะละมัง ผ้าขนหนู	- สำรวจอุปกรณ์ ทีมีต้องใช้ในการดูแลเช็ดตัวลดไข้	-มีอุปกรณ์ที่เพียงพอเหมาะสม สำหรับเด็ก
Environment			
บุคลากรทุกระดับ	บรรยากาศ ห้องห้องทำหัตถการยังน่ากลัวสำหรับเด็ก ไม่ช่วยลดวิตกกังวล	ดำเนินการขออนุมัติ ในการทำห้องหัตการให้มีแสงสว่างที่เพียงพอ บรรยากาศเหมาะสม สำหรับเด็ก	ห้องหัตถการ มีความพร้อมเอื้อต่อการดูแลเด็ก ระยะเวลาดำเนินการประเมินปี 2568

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1 หรือ 5.2)

เรื่อง	จำนวนความถี่
1. ขาดแนวทางทำให้บุคลากรปฏิบัติไม่เป็นทิศทางเดียวกัน ในการดูแลเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง	10
2.ความรู้ในการในการดูแลผู้ป่วยเด็ก การดูแลเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง	9
3.ขาดการนิเทศติดตามที่ต่อเนื่องและไม่ได้กำหนดเป็นสมรรถนะหลัก ในหน่วยงาน	**8**
4.อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับเด็ก เช่น ผ้าเช็ดตัวที่เหมาะสม กะละมัง	6
5.บรรยากาศ ห้องห้องทำหัตถการ ยังน่ากลัวสำหรับเด็ก ไม่ช่วยลดวิตกกังวล	6

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากสุดไปหาน้อยสุด)

1. ทบทวนเหตุการณ์ที่มีความสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว
2. นำแนวทางที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้นำไปใช้ในการดูแลเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง
3. บุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว รวมทั้งการแก้ปัญหา ,แนวทางแก้ไข
4. คิดค้นกระบวนการที่ช่วยป้องกันการเกิดปัญหา
5. จัดทำเป็นมาตรฐานการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง

8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

☑ แนวปฏิบัติการเช็ดตัวลดไข้ในเด็ก แผ่นพับภาวะไข้ชัก

<u>เพื่อการตรวจสอบ</u> (พร้อมปริ้นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย)

9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

1. หน่วยงานมีการพัฒนาประสิทธิภาพ การดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง
2. พยาบาลมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยเด็กการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง
3. มีแนวทางการนิเทศการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง นำมาปัญหาทบทวนต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
4. มีคู่มือการดูแลผู้ป่วยการดูแลผู้ป่วยเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง

<u>ผลลัพธ์ หลังดำเนินการ</u>

1. หลังดำเนินกิจกรรมอัตราการเกิดภาวะชักจากไข้สูงคิดเป็น 0 %

2. ระดับความรู้ของบุคลากรจากประเมินสมรรถนะ การดูแลผู้ป่วยที่มีความเสี่ยงภาวะชักจากไข้สูง > 80 %

เรื่องประเมิน	ก่อนดำเนินการ (ประเมินเดือนกุมภาพันธ์)	หลังดำเนินการ (ประเมินเดือนเมษายน)
1.ความรู้เกี่ยวกับการดูแลเด็กทีมีภาวะชักจากภาวะไข้สูง	64.58	86.15

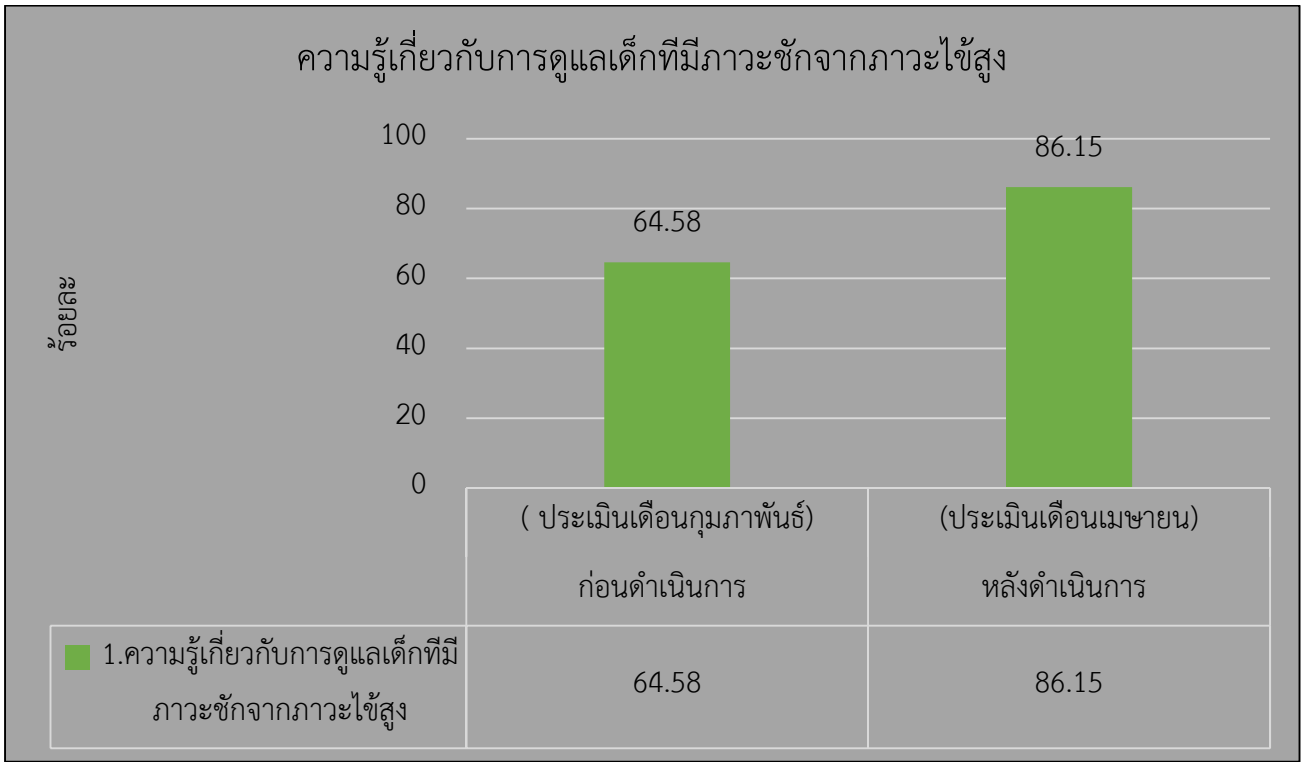

3. ความพึงพอใจระดับมาก ของผู้ดูแล หลังได้รับความรู้ > 80 %

ความพึงพอใจโดยรวมของผู้ดูแลระดับมาก	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	พฤษภาคม
	84.25	86.14	88.15	89.54

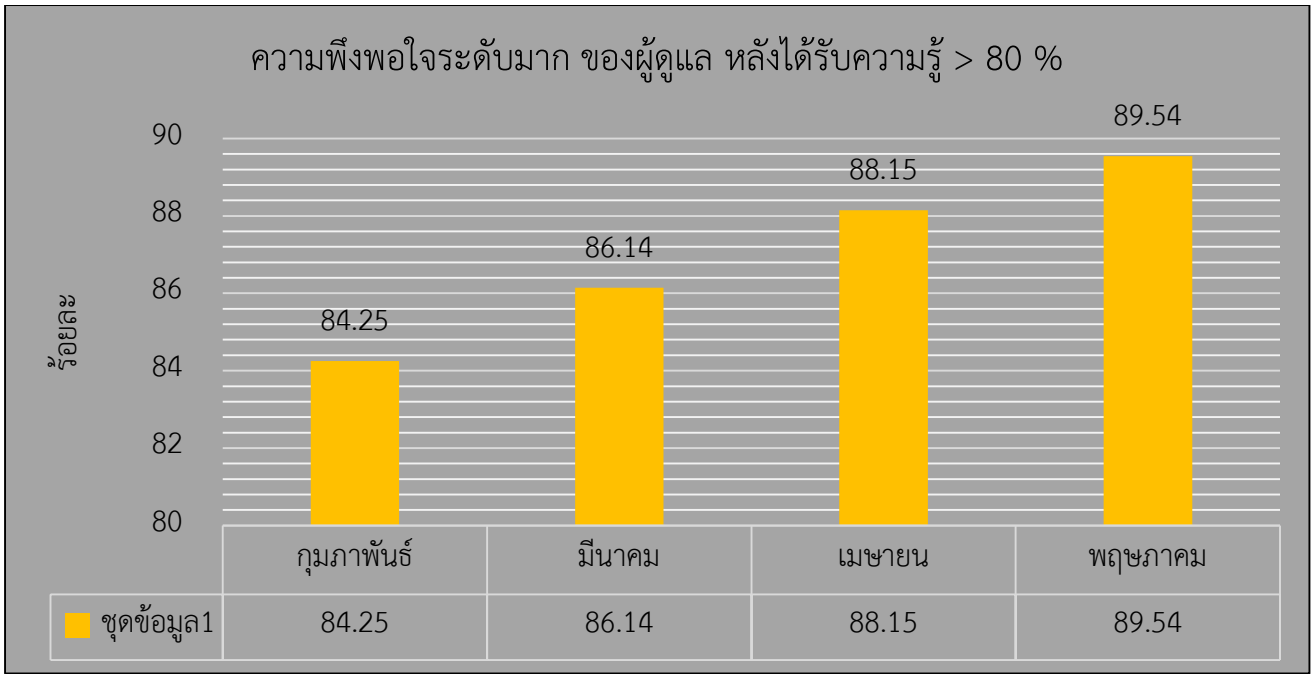

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติตามมาตรฐานการป้องกัน ไปทิศทางเดียวกัน ในเด็กที่เสี่ยงต่อภาวะชักจากไข้สูง รวมทั้งมีความรู้ โดยกำหนดให้เป็นสมรรถนะหลักในหน่วยงาน รวมทั้งผู้ดูแลมีความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ดังกล่าวไปดุแลบุตรหลาน เมื่อมีภาวะไข้ และเมื่อดำเนินการพบว่า ไม่พบผู้ป่วยที่มีภาวะชักจากไข้สูงในหน่วยงาน

11. After Action Review (AAR)

1. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานของท่านได้อย่างไร

บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการความรู้ในหน่วยงาน ได้ความรู้ที่ตกผลึกในเรื่องที่ทบทวน และสามารถนำไปพัฒนาแก้ปัญหา หาแนวทางร่วมกันในพัฒนาหน่วยงาน พัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ต่อไป

2. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร

ผลที่ได้จากการจัดการความรู้ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริการพยาบาลให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้สามารถถ่ายทอดไปยังพยาบาลรุ่นน้อง ให้มีความรู้ในการดูแลผู้ป่วย ให้มีมาตรฐานสูงสุดต่อไป

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม

(นางสุธาทิพย์ สิทธิสัจจธรรม)
หัวหน้าหน่วยงานการพยาบาลพิเศษ 9/1

เอกสารแนบ 1

แบบประเมินความรู้การเช็ดตัวลดไข้ในเด็กเพื่อป้องกันภาวะชักจากไข้สูง

(พยาบาล,ผู้ช่วยพยาบาล)

คำถาม	**คำตอบ**
๑.เด็กไข้ชัก ส่วนมากจะชักในช่วงอายุ	
๒.ไข้สูงเท่าไหร่ มีความจำเป็นต้องเช็ดตัวลดไข้	
๓.หลังชักจากไข้สูง มีผลต่อสมองและพัฒนาการหรือไม่หรือไม่	
๔.ผู้ป่วยไข้ชัก สามารถชักซ้ำได้อีกหรือไม่	
๕.หลังเช็ดตัวลดไข้ และได้รับยาลดไข้ ต้องตามไข้ภายในเวลากี่นาที	
๖.จงอธิบายเทคนิค ส่วนตัวที่ทำให้การเช็ดตัวลดไข้มีประสิทธิภาพ	
๗.ในปัจจุบัน มีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งใด ที่อยากเพิ่มเติม ในการดูแลเด็กที่มีไข้สูง เช่น ความรู้ อุปกรณ์ เป็นต้น	

อื่นๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

เอกสารแนบ 2

ข้อสอบประเมินสมรรถนะ (พยาบาล)

1.ข้อใดต่อไปนี้เป็นการพยาบาลที่สำคัญอันดับแรกเมื่อพบว่าผู้ป่วยมีอาการชัก

ก. เปิดทางเดินหายใจให้โล่ง ดูแลให้ออกซิเจน ข. รายงานแพทย์ทราบ

ค. ดูแลให้ยากันชัก ง. ประเมิน V/S , N/S

2. การเตรียมยากันชักที่ถูกต้อง คือข้อใด

ก. Diazepam 0.3 mg/Kg rectal ข. Diazepam 0.5 mg/Kg IV

ค. Diazepam 0.3 mg/Kg IV ง. Diazepam 0.5 mg/Kg IV or rectal

3. ข้อปฏิบัติที่ถูกต้องเมื่อผู้ป่วยมีอาการชัก

ก. จับผู้ป่วยตะแคง ศีรษะต่ำ เพื่อไม่ให้สำลัก

ข. เช็ดตัวลดไข้ เน้นบริเวณข้อพับต่างๆ

ค. ผู้ป่วยชักนานเกิน 5 นาที ให้ยา Diazepam 0.3 mg/Kg IV

ง. ถูกทุกข้อ

4. หากให้ยากันชักผู้ป่วยเด็กที่มีอาการชักไปแล้ว 1 dose และมีการชักซ้ำอีก ต้องทำอย่างไร

ก. ไม่จำเป็นต้องให้ยากันชัก ข. ให้ยากันชักซ้ำ dose ที่ 2

ค. ให้ยา Diazepam 15 mg/Kg ง. สังเกตอาการไปเรื่อย ๆ

5. มารดาคนใดเช็ดตัวลดไข้ถูกต้อง

ก. ใช้ผ้าชุบน้ำประปา บิดพอหมาด เช็ดทุกส่วนของร่างกาย เน้นข้อพับ ใช้เวลา 15-20 นาที

ข. ใช้ผ้าเช็ดตามรูขุมขน อย่างเบามือ

ค. ใช้น้ำเย็นหรือน้ำแข็งเช็ด เพื่อไข้จะได้ลดอย่างรวดเร็ว

ง. หลังจากเช็ดตัวเสร็จแล้ว ซับตัวให้แห้ง และใส่เสื้อผ้าเนื้อหนา

เอกสารแนบ 3

การประเมินสมรรถนะพยาบาลวิชาชีพ หอผู้ป่วยงานการพยาบาลพิเศษ 9/1

สมรรถนะเฉพาะทางทางการพยาบาลผู้ป่วยเด็ก

Specific Functional	โอกาสพัฒนา	กิจกรรมพัฒนา
FCs 1: ความสามารถในการประเมินและดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีปัญหาระบบทางเดินหายใจ **FCs2: ความสามารถในการประเมินและดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะชักจากไข้สูง** FCs3: ความสามารถในการประเมินและดูแลรักษาผู้ป่วยโรคอุจาระร่วงเฉียบพลัน	1.ประเมินการดูแลผู้ป่วย การดูแลเด็กที่มีปัญหาทางเดินหายใจ การดูแลเด็กที่มีปัญหาทางเดินหายใจ **ผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะชักจากไข้สูง** ผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ความรุนแรงของโรค ตามสัญญาณที่เข้าสู่ภาวะวิกฤต (Early Warning Sign Score) ได้อย่างถูกต้อง 2.พัฒนาความรู้การกู้ชีวิต ผู้ป่วยเมื่อเข้าสู่ภาวะฉุกเฉิน มีส่วนร่วมในทีม ได้อย่างเข้าใจ มีประสิทธิภาพ 3.ปฏิบัติการดูแลกลุ่มโรคสำคัญตามมาตรฐาน ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งที่เชื่อถือได้นำมาพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 4.ใช้กระบวนการทางการพยาบาลได้อย่างครอบคลุม ชัดเจน เป็นรูปธรรม นำแนวปฏิบัติการพยาบาล (CNPG) นำสู่การปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้อง 5.มีส่วนร่วมกิจกรรมพัฒนาคุณภาพในหน่วยงาน ป้องกันความเสี่ยง มองความเสี่ยงเชิงรุกได้	1.ทบทวน การประเมินความรุนแรงของโรค ตามสัญญาณที่เข้าสู่ภาวะวิกฤต (Early Warning Sign Score) 2.พัฒนาองค์ความรู้การกู้ชีวิต ผู้ป่วยเมื่อเข้าสู่ภาวะฉุกเฉิน 3.การนำแนวทางเวชปฏิบัติของโรคสำคัญ (CPG) รวมทั้งร่วมพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล (CNPG) นำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม 4.ส่งเสริมการเรียนรู้งานคุณภาพ งานความเสี่ยง กิจกรรมพัฒนาคุณภาพ งานวิจัยสู่งานประจำ

เอกสารแนบ 4

ความรู้เช็ดตัวลดไข้ในเด็ก

การเช็ดตัวลดไข้ในเด็ก

ขั้นตอนที่1 จัดเตรียมอุปกรณ์ ประกอบด้วย อ่างน้ำ 1 ใบ ,น้ำอุ่น หรือน้ำธรรมดา,ผ้าขนหนู 2-3 ผืน, ผ้าเช็ดตัวผืนใหญ่, เสื้อผ้า 1 ชุด

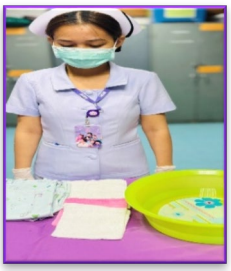

ขั้นตอนที่2 เตรียมสิ่งแวดล้อม ปิดพัดลม เครื่องปรับอากาศ ล้างมือให้สะอาด

ขั้นตอนที่3 ใช้ผ้าขนหนูชุบน้ำบิดหมาด เช็ดบริเวณใบหน้า เน้นบริเวณหน้าผากของเด็ก

ขั้นตอนที่4 นำผ้าอีกสองผืนชุบน้ำบิดหมาด วางรักแร้ทั้งสองข้าง เพื่อระบายความร้อน

ขั้นตอนที่5 นำผ้าอีก 1 ผืน เช็ดหน้าเสร็จให้เช็ดบริเวณอกและบริเวณลำคอ โดยเช็ดเปิดรูขุมขน เข้าสู่หัวใจ เพื่อเพิ่มการไหลเวียน การระบายความร้อนที่ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 จากนั้น เช็ดแขนไกลตัว แล้วเช็ดแขนใกล้ตัว เปิดรูขุมขนเช่นเดิม

ขั้นตอนที่ 7 เปลี่ยนผ้าบริเวณรักแร้ เมื่อผ้าดูดซับความร้อน นำผ้าชุบน้ำ บิดหมาด ไปวางไว้เช่นเดิม

ขั้นตอนที่8 เช็ดบริเวณหลังผู้ป่วย โดยเช็ดเปิดรูขุมขน ตั้งแต่ต้นคอ จนถึงก้นกบ

ขั้นตอนที่9 เช็ดท่อนบน เรียบร้อยซับให้แห้งด้วยผ้าขนหนู ใส่เสื้อผ้าที่โปร่งสบาย

ขั้นตอนที่10 ถอดกางเกง เช็ดขาทั้งสองข้าง เช็ดจากด้านไกลตัวก่อน จากปลายเท้าเข้าสู่หัวใจ ทำเหมือนกันทั้งสองข้าง

ขั้นตอนที่11 ใส่กางเกงให้เรียบร้อย ภายหลังการเช็ดตัว ให้ยาลดไข้ และวัดไข้ซ้ำ ภายใน 30 นาที

จัดทำโดย : งานการพยาบาลพิเศษ 9/1

เอกสารแนบ 5

แผ่นพับสอนผู้ดูแล เรื่อง ภาวะชักจากไข้สูง

การเช็ดตัวลดไข้ในเด็ก

ขั้นตอนที่1 จัดเตรียมอุปกรณ์ ประกอบด้วย อ่างน้ำ 1 ใบ ,น้ำอุ่น หรือน้ำธรรมดา,ผ้าขนหนู 2-3 ผืน,ผ้าเช็ดตัวผืนใหญ่, เสื้อผ้า 1 ชุด

ขั้นตอนที่2 เตรียมสิ่งแวดล้อม ปิดพัดลม เครื่องปรับอากาศ ล้างมือให้สะอาด

ขั้นตอนที่3 ใช้ผ้าขนหนูชุบน้ำบิดหมาด เช็ดบริเวณใบหน้า เน้นบริเวณหน้าผากของเด็ก

ขั้นตอนที่4 นำผ้าอีกสองผืนชุบน้ำบิดหมาด วางรักแร้ทั้งสองข้าง เพื่อระบายความร้อน

ขั้นตอนที่5 นำผ้าอีก 1 ผืน เช็ดหน้าเสร็จให้เช็ดบริเวณอกและบริเวณลำคอ โดยเช็ดเปิดรูขุมขน เข้าสู่หัวใจ เพื่อเพิ่มการไหลเวียน การระบายความร้อนที่ดีขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 จากนั้น เช็ดแขนใกลตัว แล้วเช็ดแขนใกล้ตัว เปิดรูขุมขนเช่นเดิม เสร็จแล้วใส่เสื้อผ้าท่อนบน

ขั้นตอนที่ 7 เช็ดบริเวณหลังผู้ป่วย โดยเช็ดเปิดรูขุมขน ตั้งแต่ต้นคอจนถึงก้นกบ

ขั้นตอนที่ 8ถอดกางเกง เช็ดขาสองข้าง เช็ดจากด้านใกลตัวก่อน จากปลายเท้าเข้าสู่หัวใจทำเหมือนกันทั้งสองข้าง

ขั้นตอนที่ 9 สวมใส่เสื้อผ้าที่บาง ไม่ทาแป้ง ให้ยาลดไข้ ติดตามไข้ภายใน 30นาที หรือ 1 ชั่วโมง และเช็ดตัวให้ยา ได้ทุก 4-6 ชั่วโมง

ภาวะชักจากไข้สูง

จัดทำโดย
งานการพยาบาลพิเศษ 9/1

ศูนย์การแพทย์ฯ 62 หมู่ 7 ถนนรังสิต-นครนายก
ต.องครักษ์ อ.องครักษ์
จ.นครนายก 26120
Tel (037)395085-9 ต่อ10904-5
http://med.swu.ac.th/msmc

ภาวะชักจากไข้สูง

Febrile Convulsion

หมายถึง อาการชักที่สัมพันธ์กับการมีไข้สูง ที่ไม่ได้เกิดจาก การติดเชื้อและปัญหาของระบบ ประสาท มักพบในช่วงอายุ 6 เดือน ถึง 5 ปี

สาเหตุ

การติดเชื้อ	พันธุกรรม	วัคซีน
การติดเชื้อทางเดินหายใจ การติดเชื้อทางเดินอาหาร การติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ, ต่อมทอลซิลอักเสบ,การติดเชื้อไวรัสและแบคทีเรีย อื่นๆ เช่น ไข้หวัดใหญ่ เป็นต้น	บิดา มารดาที่มีประวัติไข้ชักมาก่อน มีโอกาสที่จะทำให้เด็กเกิดภาวะไข้ชักได้	วัคซีนบางชนิด เช่น คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก วัคซีนหัด คางทูม หัดเยอรมัน และไข้หวัดใหญ่ หลังได้รับ อาจทำให้เกิดไข้สูงได้

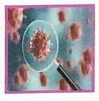

อาการและอาการแสดง

เมื่อมีไข้สูง เด็กจะมีอาการไข้ตัวร้อน กระสับกระส่าย ร้องกวน หรือซึม ตัวลายในเด็กเล็ก มือปลายเท้าเย็น หนาวสั่น เป็นต้น

เมื่อมีภาวะชัก

อาการชัก เริ่มต้นตาลอย ชักเกร็ง กระตุก ไม่รู้สึกตัว กล้ามเนื้อ แขนขา อ่อนแรง แขนขา บิดเกร็ง อาจจะมีปัสสาวะ อุจจาระ ราดได้ ระดับความรู้สึกตัวเปลี่ยนแปลง หายใจลำบาก มีอาการเขียว ซึ่งจะดำเนินไปประมาณ 30 วินาที –1นาที

ดูแลอย่างไร เมื่อมีไข้ชัก

1. มีสติ อย่าตกใจ เพื่อจะได้ดูแลได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง
2. จับเด็กนอนราบไม่หนอนหมอน ตะแคงหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อป้องกันการสำลักจากน้ำลาย ถ้ามีน้ำลายหรือเศษอาหารให้เช็ดออก
3. คลายเสื้อผ้า ไม่ห่มผ้า
4. ห้ามนำ มือ หรือวัตถุต่างๆ เข้าไปในปาก เพราะอาจจะทำให้ลิ้นตก อุดกั้นทางเดินหายใจ แผลในปาก ฟันหักได้

การวัดไข้

วิธีทางวัดไข้	วิธีการวัดไข้
ทางปาก	อมไว้ใต้ลิ้น 3-5นาที หมายเหตุ ไม่ควรวัดหลังกินน้ำอุ่น หรือน้ำเย็น
ใช้ปรอทดิจิทัล	วัดที่รักแร้ นาน 1-2 นาที หรือมีเสียงเตือน

กรณีไข้ต่ำ (อุณหภูมิ 37.5-38.4 องศาเซลซียส ให้ดูแลดังนี้ ดื่มน้ำให้เพียงพอ เช็ดตัวลดไข้ ใส่เสื้อผ้าบาง ไม่ต้องทาแป้ง นอนพัก

กรณีไข้สูง (อุณหภูมิตั้งแต่ 38.5 องศาเซลซียส ต้องเช็ดตัวลดไข้ ร่วมกับให้ยาลดไข้ พร้อมทั้งติดตามไข้ลงหรือตามไข้ ว่าไข้ลดหรือไม่ ภายใน 30 นาที หรือ 1 ชั่วโมง และเช็ดตัวให้ยา ได้ทุก 4-6 ชั่วโมง

เอกสารแนบ 6

<u>แบบประเมินความพึงพอใจผู้ดูแล ความรู้เกี่ยวกับภาวะไข้ชัก</u>

<u>ส่วนที่1 ข้อมูลทั่วไป</u>

1.เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง

2.ความพึงพอใจหลังได้รับการสอน ภาวะไข้ชัก

ประเด็นความพึงพอใจ ในประเด็น	ระดับความพึงพอใจของท่าน				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1.อธิบายเนื้อหาเข้าใจง่าย ครอบคลุม เนื้อหาสำคัญ					
2.สามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง เพื่อนำไปป้องกันการเกิดภาวะชักจากไข้สูงในเด็ก					
3.อุปกรณ์ สื่อการสอน เหมาะสม					
4.เปิดโอกาส ให้มีส่วนร่วม ซักถาม					

ข้อคิดเห็น อื่นๆ เพิ่มเติม

.....

.....

.....